ОБЩИНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ „ТРЪНСКА ГОРА”

2460 ГР.ТРЪН УЛ. „АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ” 25 OP_TRANSKA_GORA@ABV.BG
07731/22-64

О Т Ч Е Т

на Общинско предприятие „Трънска гора"-

за дейностите по управление, стопанисване и ползване

от общинските горски територии през 2024 година

1. <u>Обща информация, предмет на дейност, законова основа:</u>

В изпълнение на нормативно делегираните ни отговорности и задължения, свързани с управлението, стопанисването и ползването от горските територии, собственост на община Трън, ОП „Трънска гора“ извършва цялостната организация по управление и стопанисване на 19200,8 ха, от които 18115,3 ха са горски територии и 1084,7 ха - земеделски територии като извършва всички заложени в Горскостопанският план лесовъдски дейности, регламентирани с Нормативната уредба за горите.

Основна дейност на горското предприятие е грижата за възобновяването, отглеждането и подобряване здравословното състояние на насажденията, постигане на целите, заложени в горскостопанските планове и програми чрез превантивни и последващи дейности, провеждане на различни видове сечи с цел регулиране качествения състав на насажденията като се създава растежен простор за оставащите на корен дървета, за тяхната по-голяма устойчивост на променливите природните въздействия, за оползотворяване на бъдещият реален отпад от развитието на екосистемата и създаване на светлинен простор за възможното навременно естествено възобновяване на горите.

Съгласно нормативната рамка всички горскостопански мероприятия, които се извършват в общинските горски територии, вкл. и обемите на ползване на дървесина се осъществяват съгласувано с изработения и утвърден Горскостопански план на ОП „Трънска гора” и след приемане на Годишен план за ползване за всяка календарна година.

Законовата рамка, регулираща дейността по разпореждане с горските територии- общинска собственост са Закона за горите, Закона за Общинска собственост, Закона за местно самоуправление и местна администрация, Наредба за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество , Наредба за сечите в горите, Наредба за инвентаризация и планиране в ГС, Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности, Наредба 1 за контрола и опазването на горските територии, Наредба № 9 от 5 декември 2019 г. за защита на горските територии от болести, вредители и други повреди, Наредба № 8 от 11.05.2012 г. за условията и реда за защита на горските територии от пожари и т.н.

2. Стопански и други дейности, количествени показатели:

Предприятието осъществява своята стопанска дейност чрез предоставяне ползването на дървесина от горските територии чрез продажба на стояща дървесина на корен/чл.5, ал. 1 от НУРВИДГС/.

При определянето на насажденията за предоставяне на ползването от тях водещо е здравословното им състояние и пазара на дървесина като приоритетно се обслужват такива с влошено санитарно състояние и нуждаещи се от спешни мерки чрез извеждане на санитарни и принудителни сечи с цел най-пълноценно реализиране и рационално оползотворяване на дървесния ресурс след одобрение на съответните План-извлечения и/или Предписания от РДГ Кюстендил.

В рамките на приетия Годишен план за ползване на дървесина за 2024г, а именно: до 40 000 пл.к.м. лежаща маса /11000 пл.к.м. иглолистна и 29000 пл.к.м. широколистна/, бяха проведени общо 13 процедури за предоставяне ползването на стояща дървесина на корен от общински горски територии посредством търг с явно наддаване, от които 7 бр. бяха прекратени поради липса на подадени заявления за участие.

- Общото количество продадена дървесина на корен чрез търгове с явно наддаване е едва 30% от допустимото ползване и възлиза на 12013 пл.куб.м. лежаща маса, от които 9306 пл.к.м. иглолистни и 2707 пл.к.м широколистни на обща стойност **713 841 лв**. без ДДС. Една част от тази дървесина е усвоена и заплатена, а друга част предстои да бъде реализирана, експедирана и заплатена през 2025г. съгласно сключените договори в резултат на проведените процедури.
- През 2024 г. беше реализиран добива на дървесина от общо 112 бр. иглолистни и широколистни насаждения, включително от отдадени за ползване в предходната/те години/, преходни насаждения, за които бяха издадени съответно позволителни за сеч по законоустановения ред и бе усвоена и експедирана дървесина от насаждения с обща площ 258 ха, от която са добити 8 155 пл.к.м. широколистна дървесина и 20 575 пл.к.м. иглолистна дървесина. Общо добитата дървесина през 2024г е **22 004 пл.к.м** лежаща маса. За тази дървесина са издадени съответните превозни билети в System.iag.bg от служители на предприятието съгласно всички нормативни изисквания.
- През настоящата година за попълване на нужните количества дърва за огрев на база на предходните години бе необходимо да се проведе процедура за осигуряване на още количества дървесина за нуждите на местното население на община Трън. За целта бяха определени насаждения за извеждане на отгледни сечи в издънкови гори за превръщане в семенни в землищата на с. Врабча, с. Милковци, с. Глоговица. За отоплителен сезон 2024-2025г. бяха проведени 2бр. процедури за продажба на дърва за огрев за нуждаещите се, които се оказаха чувствително по-малко в сравнение с предходните години. В законовите срокове не бяха регистрирани заявления за участие в тях.

Търсенето на дърва за огрев за отоплителен сезон 2024-2025г бе изключително слабо, а извозените до крайния потребител дърва за огрев на

територията на общината са едва около 3400 простр. к.м., което количество е около 50% в сравнение с предходни години.

- Здравословно състояние на горите:

На територията на Общинско предприятие „Трънска гора” се провежда непрекъснато наблюдение за здравословното състояние на горите. През последните 12 години рязко се влоши здравословното състояние на иглолистните култури и насаждения на територията на общината, което се превърна в основен проблем и обект на дейност. Следствие от масовото нападение на върхов корояд като цяло на територията на страната, запасите от бял бор намаляха значително, а увредената дървесина бе усвоена своевременно.

През 2024г. не са установени нови огнища на зараза, добив се извършва предимно в стари огнища с изсъхнала вече дървесна маса, а освободените площи се характеризират с много добро възобновяване, наблюдава се както възобновяване с иглолистни дървесни видове-бял и черен бор, така и възстановяване с естествените за месторастенията широколистни дървесни видове –бк, дб, гбр, ак.

През зимата на 2021г друго природно бедствие нанесе големи щети върху иглолистните и широколистни гори на територията на община Трън. Тежък и мокър сняг през ранната есен от една страна и сериозно обледяване на стъблата през зимните месеци и последваща температурна инверсия на определена надморска височина около 1000-1200м., предизвикаха масови снеголоми, снеговали, ледоломи и ветровали в общинските горски територии. Тези щети бяха инвентаризирани и изготвени Сведения за издаване на Предписания по чл. 106/131, ал.2 от Закона за горите, след което предоставени за усвояване на дървесината по Законоустановения ред.

Дървесината от тези насаждения все още не е изцяло усвоена и впредвид нейното влошено качество предстои извеждането ѝ от сечищата евентуално през 2025г., при условие, че бъдат създадени добри финансови предпоставки за нейното реално окачествяване и остойностяване.

- **Охрана и опазване на горските територии, общинска собственост:**

Освен със стопански функции, в обхвата на отговорност на ОП „Трънска гора” са и дейностите по предотвратяване и установяване на нарушения на разпоредбите на Закона, които са предоставени на целия лесовъдски персонал на ОП „Трънска гора”, които изпълняват всички действия, делегирани им в Закона за горите и вписани в съответните им длъжности характеристики.

Дейностите по предотвратяване и установяване на нарушения на разпоредбите на закона са предоставени на всички служители на ОП „Трънска гора” с лесовъдско образование, които изпълняват всички действия, делегирани им в чл. 190, ал.2, т.1-11 от Закона за горите и вписани в съответните им длъжности характеристики.

В тази връзка с опазването на горските територии в предприятието са заети общо 7 бр. лица в съответствие със щатното разписание за 2024г. и изискванията на чл. 190, ал.1. от ЗГ.

През 2024г. са извършени проверки в общо 143 броя обекти, вкл. за добив на дървесина и такива, свързани с контрола на пътната инфраструктура, за които са изготвени констативни протоколи от служителите по опазване на ГТ. В 11 броя от тях са констатирани нарушения по чл.266, ал. 1 от ЗГ и е съставен АУАН, съответно в 9 броя са издадени наказателни постановления съгласно чл. 275, ал.1, т.1 от ЗГ и чл 53, ал.1 и 2 от ЗАНН, а 2 от тях са изпратени за разследване в РП Перник, а в последствие досъдебното производство бе прекратено поради липса на доказателства.

- Достъп до горските територии: Достъпът до горските територии, собственост на община Трън се осъществява при условията и по реда, регламентиран в глава 7 от ЗГ и съгласно Глава 3, Раздел 1 от Наредба № 1/30.01.2012 за контрола и опазване на горските територии на МЗХ и МВР.
- Защита от пожари: Общинско предприятие „Трънска гора” работи по изработен и съгласуван с РСПБЗН – Трън и РДГ Кюстендил годишен план за защита на горските територии общинска собственост от пожари. Съгласно плана през 2024г. са почистени 3,75 км стари лесокултурни прегради в отдели, собственост на община Трън и са поставени 10бр противопожарни табели.През 2024г. на територията на община Трън беше регистриран 1 горски пожар, обхванал земеделска територия, за когото се констатира, че огнището тръгва от обработваема земеделска земя, прилежаща на засегнатото насаждение.

След направеният обстоятелствен анализ на дейността по опазване на общинските горски територии за 2024г., след делегираните права по Закона за горите и Наредба 1/30.01.2012г. и съобразно предоставените ни пълномощия, в резултат на рекордният брой проверки се констатитира, че по-голямата част от нарушенията касаят основно спазването на правилата за сеч и добив на дървесина от обекти, отдадени за ползване на стояща дървесина на корен.

В ОП „Трънска гора” е създадена цялостна организация по опазване на горските територии, собственост на община Трън, при спазване на всички нормативни документи и правила, касаещи дейността, която включва регулярни проверки на всички насаждения, обект на добив, както и такива, свързани с контрола на пътната инфраструктура от упълномощените длъжностни лица чрез изготвяне на Констативни протоколи за състоянието на пътищата преди и след сечта, с препоръки и мерки за нейното подобряване.

През годината са извършвани редица проверки на работата на предприятието от контролните органи, в които са констатирани и дадени положителни оценки по отношение спазване на нормативните изисквания при работа и организиране на лесовъдските и управленски дейности в ОП „Трънска гора“.

3. Финансови показатели:

Приходите от цялостната дейност на предприятието през 2024 г. възлиза на 1 013 161 лв. с ДДС. Разходите за управление и осъществяване на цялостната стопанска дейност на ОП „Трънска гора" възлизат на 467 808 лева.

4. Заключение:

За реализиране на целите по отглеждане на горските територии от съществено значение е състоянието на пазара на дървесина, а през 2024г пазарната ситуация бе особено усложнена. И към настоящият момент целият дърводобивен бранш е поставен на изпитание, изкупните цени на дървесината бележат своята най-ниска точка, а добивът на дървесина освен, че е тежък и непривлекателен, е пряко зависим от цената на горивата, на труда, от редица социални фактори, свързани с поскъпването на живота като цяло.

След направената равносметка на изминалата 2024 г., въпреки влошеният икономически микроклимат в горския сектор може да се каже, че реализираната и продадена дървесина е в рамките на одобреният годишен план, усвоената и експедирана дървесина е в количество, което гарантира устойчивост и равномерност при отглеждането на насажденията, финансовите резултати са стабилни и не се отличават съществено от други предходни години, а дейностите по контрол и опазването на горските територии значително подобрени по отношение на организацията на работа и ефективността от нея.

Ако тази пазарна тенденция обаче продължи и не се положат усилия за преосмисляне на увеличените начални пазарни цени през 2024г. неминуемо през 2025 г. ще се генерират по-малко приходи, съответно и чист финансов резултат, с който да бъде подпомогнат общинския бюджет.

Поради това е нужна спешна и адекватна политика на общинското ръководство, съобразена с новите икономически препятствия, която да използва максимално потенциала на поверените й горски екосистеми и чрез финансови похвати да успее да постигне стабилна структура, която да изпълнява в максимална степен задачите, за които е създадена.

Защото собствеността е по право, но налага и редица отговорности и задължения, регламентирани в Закона за горите, независимо от финансовите условия и икономически кризи.

Като собственик на горски територии община Трън е длъжна да извършва дейностите по отглеждане и възпроизводство, контрол и опазването на горските територии, независимо от икономическите предизвикателства като минимизира в максимална степен загубата на дървесен ресурс чрез неговата навременна реализация и с ясното съзнание за ролята и мисията, която всички ние имаме в качеството си на добър стопанин на зеленото богатство на Община Трън.

Изготвил: инж. Даниела Петкова
……../п/……